

ПРВ ПАТ ВО ГРЦИЈА ПОБЕДНИЦИТЕ ДОЗВОЛИЈА ЧЕСТВУВАЊЕ ЗА ПОБЕДЕНИТЕ

На 12 март годинава, група од четириесеттина членови на Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија учествуваше на манифестацијата - подигнување спомен-плоча на загиналите борци на Демократската армија на Грција. Историските податоци говорат дека борците на ДАГ загинале на 12 февруари 1949 година при нападот на градот Лерин. Иницијатива за подигнување на спомен-обележје на борците на ДАГ постоела и кај Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија, но тие не биле во состојба да ја реализираат таа своја желба. Тоа го направиле преживеаните борци на ДАГ, оние кои по нејзината капитулација, во 1949 година, од земјите во кои биле прифатени, Узбекистан, Полска, Унгарија, Романија, Чешка, Бугарија... имале среќа да се вратат во Грција и денес таму да живеат. Најверојатно овие борци се избориле кај месните власти да добијат одобрение за подигнување на вакво спомен-обележје на местото каде што околу 1.200 партизани загинале во борбите при на-

■ Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

падот на Лерин. Загиналите борци биле закопани во јама која веројатно била направена за таа цел. Заедно биле закопани и Македонците и Грците, борци на ДАГ. Постојат и информации кои говорат дека во јамата ги закопале и живите тешко ранети борци. Сè до 12 март годинава, ова место било запуштено, а ниту точно се знаело каде се наоѓала таа гробница. Интересно е тоа што никој не го обработувал тоа место, веројатно претпоставувајќи дека е некаква гробница на 1.200 партизани.

ЕМОЦИИ

Присуството на Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македо-

Околу 1.200 партизани од Демократската армија на Грција, кои загинаа во борбите при нападот на Лерин, биле закопани во јама која веројатно била направена за таа цел. Постојат информации кои говорат дека во јамата биле закопани и живи тешко ранети борци. Сè до 12 март годинава, ова место било запуштено, а ниту точно се знаело каде се наоѓала таа гробница.

нија на овој чин, всушност е резултат на добиената покана на Сојузот на борците кој е во негов состав, од страна на Сојузот на борците од Грција. Всушност, и тие, како што ни објаснува Ѓорѓи Донеvски, генерален секретар на Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија, имаат таква организација во Грција, каква што е онаа во Македонија. На нивна иницијатива, а во организација на месниот одбор на

СПОМЕН ЖИВИ

Сојузот на борци на Лерин била организирана активност околу подигнувањето на спомен-плочата. Интересно е тоа што вакво нешто прв пат се случува во Грција, односно да се подигне спомен-обележје на победените, на борците кои ја изгубија војната, во случајот на борците на ДАГ. Победниците во Граѓанската војна имаат направено повеќе вакви споменици, еден од помаркантните е спомен-обележјето на планината Вич, каде е одбележана победата. Но, за победените, односно за партизаните кои се бореа за демократска Грција ова се случува прв пат.

"Ние како Сојуз но, пред сè, нашите борци, нашите познати членови Евдокија Јурукова-Фотева, партизанско име Вера, Атананас Ангеловски-Гарефи, итн., со пиетет и со солзи во очите положивме цвеќе. Вера одржа говор посветен на загиналите и на борбите, особено на оној дел каде македонските и грчките партизани рамо до рамо се бореа за демократска Грција. Од тие 1.200 загинали партизани можеби повеќе од половина беа Македонци, а другите Грци", вели Донеvски и дополнува: "За време на Граѓанската војна Македонците имаа добиено ветување од страна на КПГ, која всушност

ПРЕД СПОМЕНИКОТ НА ПАДНАТИТЕ БОРЦИ

војна под команда на КПГ, но не успеа. Не можеме да речеме нè излагаа, зошто и Грците се бореа за демократска Грција и тие беа прогонети. Сепак, со Уставот на Грција се призна Граѓанската војна и се вратија Грците по род, но не и Македонците и останатите кои не беа Грци по род. Тоа што сега се случува во Грција го сметам за наш голем успех. Ние со години притискаме да се реши нашето прашање. Успех е што 'Виножито' поднесе петиција до Советот на Европа, до Комисијата за петиции, во која се бара, покрај признавањето на малцин-

НИК НА 1. 200 МРТВИ И ЗАКОПАНИ ПАРТИЗАНИ

ја водеше војната, дека ќе ги добијат своите права, односно дека по завршувањето на борбата и по победата, Македонците во Грција ќе имаат автономна област или, пак, ќе се спојат со Македонија. Во тоа време имаше разни ветувања во зависност од интересите на КПГ. Но, тогаш имаше и македонски училишта, и весници, и радија на македонски јазик".

ВЕТУВАЊА

Во однос на ветувањата на Комунистичката партија на Грција, Донеvски објаснува: "КПГ ги евакуира децата бегалци и се договараа со источноевропските земји да нè прифатат. Кога веќе дојде време да се вратиме, се вратија само оние кои беа Грци по род, а ние останавме надвор.

Обврска на КПГ беше и сè уште е да се положи ние да се вратиме, бидејќи ние рамноправно се боревме. КПГ и отпорано, но срамежливо го разгледувала ова барање. Ние никогаш не дознавме дека таа го поставила ова прашање, но ни покажаа документи за такво нешто. Овој пат работата е јавно поставена, дури ни ветија дека и нивните тројца парламентарци во Европскиот совет ќе го покренат ова прашање. Мислам дека за нас тоа е голема придобивка. Остваривме соработка со помлади луѓе, кои целосно не ја знаеја приказната за Граѓанската војна. Сега ја разбраа и настапуваат многу смело. Чудно им е зошто имаме ваква состојба, зошто не можат да се вратат граѓаните на Грција родени во Грција, кои не се Грци по род.

Побаравме да се укине Законот со кој ние сме спречени да се вратиме во Грција, а договоривме и натамошна соработка".

Донеvски коментира дека не може да се согласи со констатациите кои одат до таму дека КПГ ги изневерила Македонците.

"Ние не знаеме што ќе се случеше ако успееше Граѓанската војна, ако победеше ДАГ и ако Грција станеше демократска држава. Можеби тогаш навистина ќе се оствареше тоа што ни беше ветувано. Излишно е да кажеме дека тие нè изневерија. Борбата против фашизмот беше заедничка во цел свет, би рекол и во Грција. Меѓутоа, по завршувањето на Втората светска војна се сметаше дека и Грција треба да биде демократска земја, па продолжи Граѓанската

ствата во Грција, и враќање на политичките бегалци од оваа земја. Таа петиција, колку што сум информиран, е прифатена од Советот на Европа и се очекува тој наскоро да испрати група во Грција која ќе испита во која мера се одвиваат работите. Тоа е слично на времето кога постоеше Друштво на народите, во 1925 година. Тогаш тие беа испратени во Грција за да видат дали таму има Македонци, по што Грција беше натерана да издаде Абецедар. Успех е и тоа што влеговме во Собранието на РМ. Нас со години никој не нè заштитуваше, еве сега имаме интерес од Европа. Од Стразбур, Лондон... се јавуваат експерти по меѓународно право и адвокати, кои нудат секаква помош да нè застапуваат за да се оствари нашето право".

ИСПРАТИ
СМС

КУПИ ГО ВИСТИНСКИОТ
ПОДАРОК

- На 075 14 14 42 испрати СМС со содржина*: POD 075XXXXXX каде што XXXXXX е бројот на твојата сакана личност.
- Таа ќе добие анонимна порака со прашање - што би сакала да добие за подарок.
- Почекај го нејзиниот одговор, а потоа „изненади“ ја со вистинскиот подарок!

СМС ПОДАРОК услугата чини 20 ДЕН. + 18% ДДВ
*со празно место, како во примерот

ИСПРАТИ СМС НА
075 14 14 42
20 ДЕН. + 18% ДДВ

СОНОВНИК
За толкување на твојот сон испрати СМС порака со следната содржина*: SON поим
Толкувањето го добиваш веднаш
*со празно место како во примерот